

ХЭНТИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

23119 Хэнтий аймаг, Хэрлэн сум, Сариг баг
Утас: 70-56-21-12, Факс: 70-56-21-12
E-mail: khentii@audit.gov.mn

2024.07.25 № 683

танай _____ -ны № _____ -т

Г ХЭНТИЙ АЙМГИЙН ГАЛШАР СУМЫН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН
ХУРЛЫН ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД
ОРОЛЦОХ ГАЛШАР СУМЫН
МАН-ЫН ХОРООНЫ ДАРГА
Д.НЯМБААТАР ТАНАА

Г Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх
дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 5.4-т заасан Үндэсний аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд оролцох Хэнтий аймгийн Галшар сумын МАН-ын хорооны сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

2024 оны аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд оролцох нам, эвсэл болон бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцоо, судалгааг гарган хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага нь 2024 оны аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд оролцох нам, эвсэл болон бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817 - 1:2020 Төрийн аудит. Тулгуур зарчим, MNS 6817 - 6:2020 Төрийн аудит. Нийцлийн аудитын зарчим, MNS 6817 - 8:2020 Төрийн аудит. Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн

232420711

баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль, холбогдох байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

Дүгнэлт

Хэнтий аймгийн Галшар сумын МАН-ын хорооны аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Хэнтий аймгийн Галшар сумын МАН-ын хорооны мөрийн хөтөлбөр (7 хуудас)-ийг хавсаргав.

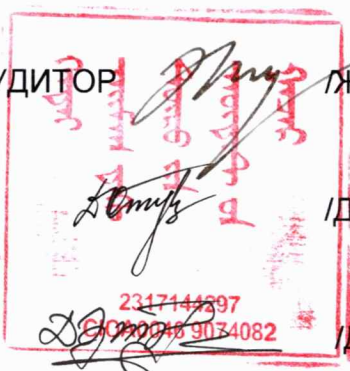
Хувийг: Хэнтий аймгийн Галшар сумын Сонгуулийн хороонд.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР /Ж.ГАНБААТАР/

ХЯНАСАН:
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР /Д.ОЮУНТУЯА/

БОЛОВСРУУЛСАН:
АХЛАХ АУДИТОР /Д.ЭРДЭНЭБИЛЭГ/

АУДИТОР /Ц.ХАТАНБОЛД/

ГАЛШАР СУМЫН МОНГОЛ АРДЫН НАМЫН 2024 ОНЫ СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР

АГУУЛГА

НЭГ. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ӨСӨЛТИЙГ ӨРХ БҮРТ ХҮРГЭХ ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

- 1.1. Орон сууц
- 1.2. Эрүүл мэнд
- 1.3. Боловсрол
- 1.4. Халамж, хөдөлмөр эрхлэлт
- 1.5. Үндэсний бахархал, өв соёл, спорт
- 1.6. Хүүхэд гэр бүлийн хөгжил

ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО

- 2.1. Хөдөө аж ахуй
- 2.2. Аялал жуулчлал
- 2.3. Дэд бүтцийн сүлжээ
 - 2.3.1. Эрчим хүчний төсөл
 - 2.3.2. Авто зам

ГУРАВ. НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

ДӨРӨВ. ИРГЭДИЙН ОРОЛЦООНД ТУЛГУУРЛАСАН ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО

ТАВ. ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

1.1. Орон сууц

1.1.1. “Миний түрээсийн орон сууц” хөтөлбөрийн хүрээнд түрээсийн орон сууц барих ажлыг бодлогоор дэмжиж сумын иргэд түрээслэх, түрээслээд өмчлөх орон сууцны төслийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэхэд төрийн бодлоготой уялдуулан ажиллана.

1.1.2. Зорилтот бүлэг /төрийн албан хаагч, залуу гэр бүл/-д чиглэсэн орон сууцны төслийг хэрэгжүүлж, урьдчилгаа төлбөрийн батлан даалт, ипотекийн зээлийн асуудлыг шийдвэрлэх

1.2. Эрүүл мэнд

1.2.1. Орон нутагт дутагдалтай байгаа эмч, мэргэжилтнийг бэлтгэх бодлогыг тодорхойлж, хүний нөөцийн нийгмийн баталгааг ханган ажиллах, тэднийг чадавхжуулах, урамшуулах, дэмжлэг үзүүлнэ.

1.2.2. Хүн амын дундаж наслалтыг нэмэгдүүлэх хүрээнд эрүүл мэндийн үзлэгийг тасралтгүй үргэлжлүүлж, дундаж наслалтын хүйсийн ялгаатай байдлыг багасгах бодлого хэрэгжүүлнэ.

1.2.3. Өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эрт мэдээлэх, сануулах хиймэл оюун ухаанд суурилсан системийг хөгжүүлж, салбарын цахим шилжилтийг эрчимжүүлэн эрт илрүүлгийг нэмэгдүүлнэ.

1.2.4. Эрүүл амьдралын хэв маягийг дэмжсэн дасгал хөдөлгөөн, спорт, нийтийн биеийн тамираар хичээллэх, эрүүл, зөв хооллох, өвчнөөс урьдчилсан сэргийлэх нийгмийн эрүүл мэндийн тогтолцоог бэхжүүлнэ.

1.3. Боловсрол

1.3.1. Цэцэрлэг, сургуулийн дотуур байрны их засварыг хийнэ.

1.3.2. Хүүхэд бүрийг сургуулийн өмнөх боловсролд хамруулж, бүлэг дүүргэлтийг стандартын түвшинд хүргэнэ.

1.3.3. Бага, дунд боловсролын чанарыг дээшлүүлж, сургалтын хөтөлбөр, агуулга, арга зүйд монголын түүх, хэл, соёл, үндэсний өв уламжлал, зан заншил, эх оронч сэтгэлгээ, хувь хүний хөгжил, төлөвшил, хос хэл, хүн төрөлхтний нийтлэг үнэт зүйлийг

тусган хэрэгжүүлж, хүүхдийн өөрийнх нь авьяаст тулгуурлан хүүхдийг хөгжүүлж, амьдралын зөв дадалд сургана. 57

1.3.4. Нүүдлийн соёлын чадавхыг ерөнхий боловсролын сургалтаар өгөх, бэхжүүлэх хүрээнд биеийн тамирын хичээлийн агуулгад үндэсний бөх, технологийн хичээлд хатгамал, дээл оёх, хөгжмийн хичээлд уртын дуу, морин хуур, биелгээг оруулна.

1.3.5. Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн багш, ажилтны нийгмийн болон хөдөлмөрийн үнэлэмжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор төсөл арга хэмжээг ИТХ-аар батлуулан хэрэгжүүлнэ.

1.3.6. Цэцэрлэг, сургуулийн орчныг бүрэн камержуулж, хүүхдийн аюулгүй, таатай суралцах орчныг бүрдүүлнэ.

1.3.7. Ерөнхий боловсролын сургуулийн 160 хүүхдийн хичээлийн байрны барилгын өргөтгөлийг барьж байгуулна.

1.3.8. Багшийн хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх сургалт, арга зүйн байгууллагуудын чадавхийг дээшлүүлж, үйл ажиллагааг өргөтгөн багш бэлтгэдэг их дээд сургуулиудтай хамтран ажиллана.

1.3.9. Монгол бичгийн үндэсний хөтөлбөр 3-ийг хэрэгжүүлнэ.

1.4. Халамж, хөдөлмөр эрхлэлт

1.4.1. Иргэдийг хөдөлмөрийн зах зээл дэх эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн мэргэжлээр мэргэжлийн сургалтад хамруулан бүтээмжтэй, зохистой ажлын байрыг бий болгох замаар, хүн амын бүлэг бүрийн онцлогт нийцсэн хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлж ажилтай, орлоготой болгож, ядуурлын түвшинг бууруулна.

1.4.2. Албан бус хөдөлмөр эрхлэлтийн бүртгэл, мэдээллийг сайжруулж, оюуны хөдөлмөрийг дэмжсэн цахим, зайн ажлын байрыг дэмжиж хөгжүүлнэ.

1.4.3. Ахмадын сумын аварга шалгаруулах спортын тэмцээнийг нэрэмжит болгон хийнэ.

1.4.4. Төрийн байгууллагуудын нэрэмжит Ахмадын өдөрлөгийг уламжлал болгон явуулна.

1.4.5. Ахмад настны чөлөөт цагаа үр дүнтэй өнгөрүүлэх, мэдээлэл авах, хөгжих боломжийг бүрдүүлэх хөгжлийн төвийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулна

1.4.6. Залуучуудын чөлөөт цагаа үр дүнтэй өнгөрүүлэх, мэдээлэл авах, хөгжих боломжийг бүрдүүлэх хөгжлийн төвийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулна.

1.4.7. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн нийгэмд дасан зохицох, нийгмийн үйлчилгээнд эрх тэгш хамрагдах, бие даан амьдрах, хөгжих нөхцөлийг бүрдүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулна.

1.4.8. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөдөлмөр эрхлэх, орлого олох боломжийг нэмэгдүүлнэ.

1.5. Үндэсний бахархал, өв соёл, спорт

1.5.1. Орон нутгийн өмчийн соёлын байгууллагын барилга байгууламж, хөдлөх хөрөнгийн ашиглалтыг сайжруулна.

1.5.2. Хүндэтгэлийн өргөөг Орон нутгийн судлах музей болгох.

1.5.3. Ургийн бичиг хөтлөлтийг цахим бүртгэлээр хийнэ.

1.5.4. Сур болон шагайн харвааг хөгжүүлж, дэмжиж ажиллана.

1.6. Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил

1.6.1. Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх сумын хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлнэ.

1.6.2. Хүүхдийн хөдөлмөр зуслан жил бүр ажиллуулна.

1.6.3. Гэр бүл, хүүхдэд сургалт хөгжлийн үйлчилгээ үзүүлдэг сургалтын баазтай болно

1.6.4. Гэр бүлийн хүчирхийллийг бууруулж, хүчирхийллийг үл тэвчих хандлагыг бий болгох нөлөөллийн арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО

2.1. Хөдөө аж ахуй

2.1.1. Малын гаралтай түүхий эд бэлтгэх, боловсруулах үйлдвэрлэл эрхлэх загвар хоршоодод дэмжлэг үзүүлэх

2.1.2. Мал амьтны гаралтай арьс, шир боловсруулах, оёмол, сүлжмэл бэлэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, Тогтвортой ноолуурын үйлдвэрлэл хөгжүүлэх, түүхий эд бэлтгэлд ноолуур самнах үеийн ямааны тавлаг байдлыг хангуулах технологи нэвтрүүлэх

2.1.3. Малын тоог чанарт шилжүүлэх, ашиг шимийг нэмэгдүүлэх, эрчимжсэн мал аж ахуйг дэмжих, "Монгол мал-II" арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

2.1.4. Усалгаатай төмс, хүнсний ногоо, малын тэжээл тариалах иргэн, хоршоодыг дэмжиж ажиллана.

2.1.5. Мал төхөөрөх бага оворын үйлдвэрийг Галшар суманд барьж байгуулна.

2.1.6. Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлттэй уялдуулан эрчимжсэн мал аж ахуйн чиглэлээр салбар дундын дадлагын баазыг байгуулна.

2.1.7. "Шинэ хоршоо" хөдөлгөөнийг өрнүүлж, хоршоолохыг дэмжинэ. /Сургалтад хамруулна/

2.1.8. Малчид хоршоолох замаар мах, сүү, арьс шир боловсруулах цех байгуулах, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх бодлого баримтална. /Гадаад, дотоодын ААН-тэй хамтран ажиллахад жуучилна/

2.1.9. Малын жишиг хашаа, саравчны төсөл хэрэгжүүлнэ.

2.2. Аялал жуулчлал

2.2.1. Хужирт, Сүмийн хадны аялал жуулчлалын баазыг бий болгоно.

2.2.2. Аялал жуулчлалын ач холбогдол бүхий газруудыг google map дээр байршуулах мэргэжлийн байгууллагатай хамтран ажиллана

2.2.9. Нутгийн иргэдэд түшиглэсэн, нүүдэлчин соёлыг харуулсан аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, чадавхижуулах, бүтээгдэхүүн үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.

2.3. Дэд бүтцийн сүлжээ

2.3.1. Эрчим хүчний төсөл

2.3.1.1. Шинэ суурьшлын бүсэд 0.4 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам татах ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлж, суурьшлын бүсийг тэлэх бодлого хэрэгжүүлнэ.

2.3.1.2. Сумдын гэр хорооллын гэрэлтүүлгийг нэмэгдүүлж, иргэдийн аюулгүй, амар тайван амьдрах орчныг бүрдүүлнэ.

2.3.2. Автозам

2.3.2.1. Сангийн далай багийн Гашуун, Буянтбулаг багт төмөрбетон гүүрийг барьж ашиглалтад оруулна.

2.3.2.2. Сумын нутаг дэвсгэрт автозамын тэмдэг, тэмдэглэгээ, хаягжуулалтыг хийнэ.

ГУРАВ. НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

3.1. Хог хаягдлын цогц менежментийг хэрэгжүүлж эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.

3.2. Эвдрэлд орсон, бохирдсон газрыг нөхөн сэргээх, газрын доройтол, цөлжилтөөс сэргийлж, хөрсний үржил шимийг нэмэгдүүлэхэд шинэ дэвшилтэт арга замыг тодорхойлж хэрэгжүүлнэ

3.3. Жил бүр мод тарих замаар ойн зурвасыг нэмэгдүүлж, уур амьсгалын өөрчлөлт, цөлжилтийг сааруулж “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хэрэгжилтийг хангана.

3.4. Сумын төвийн айл өрхийг утаагүй зуух төсөлд хамруулна.

3.5. Эко 00 төслийг хэрэгжүүлнэ.

ДӨРӨВ. ИРГЭДИЙН ОРОЛЦООНД ТУЛГУУРЛАСАН ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО

4.1. Цаг уурын өртөөний барилгыг барина.

4.2. Зайлшгүй шаардлагатай асуудлаар хяналт шалгалт хийх “НЭЭЛТТЭЙ СОНСГОЛ”-ыг тогтмол зохион байгуулж иргэдийн мэдэх эрхийг хангана.

4.3. Төрийн нууцад хамаарахаас бусад бүх шийдвэр, тогтоол, гэрээ, хэлцэл, мэдээллийн санг хэвлэл, олон нийтэд нээлттэй, ил тод болгоно.

4.4. Багш, эмч, төрийн албан хаагчдын ажлын бодит үнэлэмжийг нэмэгдүүлж, ажлын хариуцлага, үр дүнг сайжруулна.

4.5. Төрийн түрээсийн орон сууцны хүртээмжийг нэмэгдүүлж, гурваас дээш жил үр бүтээлтэй ажиллаж буй төрийн албан хаагчдын цалин хөлсөнд нийцсэн ипотекийн зээл олгох бодлого баримтална.

4.6. Төрийн албан хаагч ажил үүргээ гүйцэтгэхдээ танил талдаа давуу тал олгохгүй байх, явцуу сонирхол, намын харьяаллаар иргэдэд ялгавартай хандахгүй байх зарчмыг бүрэн хэвшүүлнэ.

4.7. Тендер сонгон шалгаруулалт, газар олголт, орон нутгийн эд хөрөнгийн дуудлага худалдааг ил тод нээлттэй зохион байгуулах, асуудал маргаангүй шийдвэрлэх бүх боломжийг бий болгох, хариуцлагажуулна.

4.8. Төрийн албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангах “Асуудлаас шийдэлд” дэд хөтөлбөрийг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.

4.9. “Зөгийн үүр” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, орон нутагт шаардлагатай байгаа боловсон хүчнийг бэлтгэх, ажиллуулахад тэтгэлэг олгоно.

4.10. Орон нутгийн төсвөөс санхүүждэг төрийн байгууллагад ажиллагсад орон нутгийн нэмэгдлийг нэмэгдүүлэн олгоно.

4.11. Төрийн үйлчилгээнд процессын дахин инженерчлэл хийх ажлыг үргэлжлүүлэн шат дамжлагыг бууруулж, иргэд, бизнест төвөггүй, хялбар үйлчилгээг үзүүлнэ.

4.12. Төрийн албаны ажилчдын нийтийн байртай болно.

ТАВ. ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

5.1. Бүсийн хөгжлийн бодлоготой уялдуулан татварын тогтолцоог хөгжүүлж, суманд томоохон аж ахуйн нэгж салбараа байгуулахыг бодлогоор дэмжинэ.

5.2. Жишиг гудамж төслийг үе шаттайгаар нэвтрүүлэх ажлыг зохион байгуулна.

5.3. Хуучирч муудсан, эзэмшил нь тодорхойгүй, иргэд олон нийтийн аюулгүй амгалан байдалд сөргөөр нөлөөлөхүйц барилга байгууламжийг тогтоон нэг мөр цэгцлэх, газрыг чөлөөлүүлэх, буулгах, шинээр бүтээн босгож эдийн засаг, нийгмийн эргэлтэд оруулна.

5.4. Төрийн байгууллагын эд хөрөнгийн ашиглалт, бүртгэл, хамгаалалтын байдалд үнэлэлт дүгнэлт өгөх, холбогдох арга хэмжээ, хариуцлага тооцож ажиллана.

